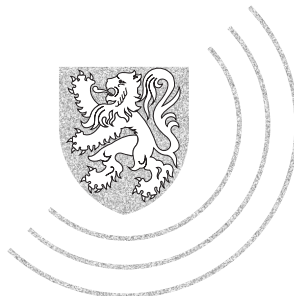

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

17 november 2003

VERSLAG

– van het Rekenhof –

**van het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende de tweede aanpassing
van de middelenbegroting en de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003**

REKENHOF

Verslag van het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende de tweede aanpassing van de middelenbegroting en de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003

Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement

**Dit verslag is door de Nederlandse kamer van het Rekenhof
vastgesteld in haar zitting van 17 november 2003**

INHOUDSTAFEL

	Blz.
1. Voorzichtigheid en correctheid van de raming van de ontvangsten	4
Fiscale ontvangsten	4
2. Analyse per departement inclusief de overeenkomstige DAB's en VOI's	10
2.1. Departement Algemene Zaken en Financiën	11
2.2. Departement Onderwijs	12
2.3. Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur	13
2.4. Departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Land- bouw	14
2.5. Departement Leefmilieu en Infrastructuur	16
2.6. Departement Wetenschap, Innovatie en Media	17

1. Voorzichtigheid en correctheid van de raming van de ontvangsten

Fiscale ontvangsten

De tweede aanpassing van de Vlaamse middelenbegroting 2003 vermindert de middelen met 1,42 miljoen euro. Dit bedrag is voornamelijk het resultaat van de niet in 2003 gerealiseerde verkoop van de participatie in de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (een vermindering van 75 miljoen euro), enerzijds, en van een bijkomende aanpassing van de samengevoegde en gedeelde belastingen (een vermeerdering van ongeveer 74 miljoen euro), anderzijds. Daarnaast werden ook de middelen met betrekking tot de dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld (artikel 47bis BFW⁽¹⁾) en de financiering van het universitair onderwijs (artikel 62 BFW) lichtjes verminderd. Na deze tweede aanpassing vormen de gedeelde en samengevoegde belastingen, inclusief de dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld, 79,63% van het totaal van de voor 2003 begrote middelen, exclusief de opbrengsten van leningen.

Bij zijn onderzoek van de eerste aanpassing van de Vlaamse middelenbegroting 2003⁽²⁾ had het Rekenhof deze bedragen en de aangewende parameters vergeleken met de initiële rijksmiddelenbegroting 2003, op basis waarvan de effectieve doorstorting op dat moment gebeurden. Het had hierbij een verschil vastgesteld ten belope van 0,18 miljoen euro en erop gewezen dat dit verschil voornamelijk voortvloeide uit de tussentijdse herbepaling van de parameters, die op federaal niveau nog niet was doorgevoerd wegens het ontbreken op dat moment van een aangepaste federale rijksmiddelenbegroting.

Deze aanpassing is er pas gekomen tesamen met de initiële rijksmiddelenbegroting 2004. Ter gelegenheid hiervan vond op 22 september 2003 het overleg plaats tussen de Federale Overheid en de Gewesten en Gemeenschappen, waarbij ook de definitieve parameters⁽³⁾ voor 2002 en de aangepaste parameters voor 2003 werden vastgesteld.

¹ Bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en Gewesten.

² Verslag van het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende de aanpassing van de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003, p. 7 tot 11.

³ De overeenkomst van 20 januari 1995 schrijft de vaststelling van de definitieve parameter (en dus de definitieve afrekening) voor jaar t (in casu definitieve afrekening 2002) voor bij de begrotingscontrole van jaar t+1 (in casu begrotingscontrole 2003). Dit gebeurt in dit geval dus 6 maanden later dan normaal. Latere wijzigingen van deze parameter golden niet meer voor dat jaar t, maar wel nog voor de latere jaren.

In dit overleg werd, althans met betrekking tot de parameter reële groei (BNI-groeivoet), overeengekomen geen herziening voor een jaar t meer te aanvaarden na de maand maart van het jaar $t+1$, noch met betrekking tot de definitieve afrekening van het jaar t zelf, wat vroeger ook al zo was, noch met betrekking tot de latere jaren, wat nieuw is⁽⁴⁾.

In overeenstemming hiermee werd de definitieve parameter BNI-groei die met betrekking tot 2002 werd overeengekomen in de werkgroep van 12 september 2003 bepaald op de waarde die bekend was op 31 maart 2003, dit is 1,83%. Dat groeipercentage werd, in afwezigheid van een economische begroting in het voorjaar 2003, afgeleid uit de eerste raming van de nationale rekeningen 2002 zoals deze door het Instituut voor de Nationale Rekeningen eind maart 2003 werden gepubliceerd. In deze werkgroep werden ook de percentages voor de reële BNI-groei definitief overeengekomen voor de jaren 1999 (2,47%), 2000 (2,22%) en 2001 (0,50%)⁽⁵⁾.

De definitieve afrekening van 2002 en de aanpassing van 2003 worden zowel in Vlaanderen als federaal bij deze aanpassing doorgevoerd. Het doorvoeren van deze aanpassing van 2003 in oktober-november 2003, terzelfdertijd met de initiële begroting 2004, met aangepaste begrotingen zowel op het federale niveau als op het Vlaamse niveau, heeft tot gevolg dat de aangepaste parameters zes maanden later dan voorzien werden vastgesteld. Hierdoor zijn de vermoedelijke parameters voor 2003, vastgesteld bij de initiële begroting 2004, gelijk aan de aangepaste parameters 2003. Dit laatste heeft tot gevolg dat de vermoedelijke afrekening 2003, die in de initiële begroting 2004 wordt verrekend, 0 euro bedraagt, zowel op Vlaams als op federaal niveau. De gevolgen met betrekking tot 2003 worden dus reeds⁽⁶⁾ doorerekend in de doorstortingen van 2003.

In de tabel hieronder wordt een vergelijking gemaakt van de definitieve bedragen voor 2002. Deze bestaan uit de som van de aangepaste begroting 2002 (exclusief de erin opgenomen definitieve afrekening van 2001), enerzijds, en de definitieve afrekening van 2002, die bij deze aanpassing van de begroting 2003, wordt doorgevoerd, anderzijds. De Vlaamse overheid en de federale overheid hanteerden hierbij dezelfde parameters.

Het basisbedrag in prijzen van het jaar 2002 van zowel de negatieve term als van de dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld diende ten laatste bij de definitieve afrekening van 2002 te worden bepaald. In het overleg van 22 september 2003 werd overeengekomen dat deze bepaling zou plaatsvinden op basis van een voorstel van de Studie- en Documentatiedienst van Financiën op een bijeenkomst van de Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting. Uit de begrotingsdo-

⁴ Algemene toelichting, p. 62.

Wat de gevolgen van eventuele latere wijzigingen van andere “definitieve” parameters betreft, wordt de overeenkomst wellicht niet aangepast.

⁵ Ontwerp van rijksmiddelenbegroting 2004, 51-0324/001, p. 177.

⁶ Indien, zoals dat vroeger het geval was, de vermoedelijke afrekening 2003 zou zijn doorgevoerd bij de initiële begroting 2004, dan had deze afrekening pas gevolgen voor de begroting van en dus de doorstortingen in 2004.

cumenten blijkt niet of dit inmiddels is gebeurd en/of welke bedragen uiteindelijk werden in aanmerking genomen⁽⁷⁾).

In duizenden euro

	Vlaamse Middelenbegroting			Rijksmiddelenbegroting		
	2002 aangepast	definitieve afrekening 2002	2002 totaal	2002 aangepast	definitieve afrekening 2002	2002 totaal
<i>Gewest</i>						
<i>Samengevoegde belastingen</i>						
Basisbedrag zonder Lambermont						
Art. 33 BFW	6.306.701			6.267.805		
Art. 35 ter BFW				49.453		
Negatieve term						
Art. 33 bis BFW	-2.108.768			-2.114.773		
Extra-middelen						
Art. 35 quater	21.654			21.653		
Art. 35 quinquies	21.425			21.425		
Art. 35 sexies	9.288			9.286		
Art. 35 septies	3.805			3.554		
Totaal Gewest	4.197.933	19.534	4.273.639	4.258.403	11.302	4.269.705
<i>Gemeenschap</i>						
<i>Gedeelde belastingen</i>	8.556.586	27.273	8.583.859	8.573.740	10.118	8.583.858
<i>Dotatie kijk- en luistergeld</i>						
Art. 47 bis BFW	455.286	2.632	457.918	456.424	739	457.163
Totaal	13.265.977	49.439	13.315.416	13.288.567	22.159	13.310.726

Ondanks het hanteren van dezelfde parameters⁽⁸⁾ is er een verschil van bijna 4 miljoen euro voor de samengevoegde belastingen en van bijna 1 miljoen euro voor de dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld. Voor de gedeelde belastingen komen de bedragen overeen.

In de volgende tabel wordt de vergelijking gemaakt tussen de “aangepaste” bedragen voor 2003. Omwille van de gelijktijdigheid met het opstellen van de initiële begroting 2004 zijn dit ook de facto de “vermoedelijke” bedragen voor 2003.

⁷ Ontwerp van de aanpassing van de rijksmiddelenbegroting 2003, 51-0382/001, p. 80, vermeldt voor 2002 als basisbedrag 1.965.406.047 euro, terwijl dit uitgaande van de op p. 79 vermelde ontvangsten 2.113.628.985 euro zou moeten zijn. Met welk bedrag van beide in de definitieve afrekening van 2002 werd rekening gehouden is niet duidelijk. De besprekingen zouden nog aan de gang zijn.

⁸

- BNI-groei 2002: zoals overeengekomen op 22 september 2003;
- Inflatie 2002: 1,64% (publicatie van het Planbureau van maart 2003);
- Denataliteitscoëfficiënt: 100,442; waarneming op 1 februari 2003 van toestand op 30 juni 2001;
- PB: 62,7% (aanslagjaar 2001);
- BTW: 56,94% (telling januari 2002);

In duizenden euro

	Tweede aanpas- sing Vlaamse middelenbegroting 2003 (a)	Aanpassing Rijksmid- delenbegroting 2003 (b)	Afwijking (b) / (a) In percentage van (a)
<i>Gewest</i>			
<i>Samengevoegde belastingen</i>			
Basisbedrag zonder Lambermont			
Art. 33 BFW	6.575.615	6.543.954	0,58%
Art. 35 ter BFW		51.134	
Negatieve term			
Art. 33 bis BFW	-2.167.779	-2.178.272	0,48%
Extra-middelen			
Art. 35 quater	22.374	22.440	0,29%
Art. 35 quinquies	22.138	22.204	0,30%
Art. 35 sexies	9.692	9.720	0,29%
Art. 35 septies	3.673	3.684	0,30%
<i>Totaal Gewest</i>	<i>4.465.712</i>	<i>4.474.864</i>	<i>0,20%</i>
<i>Gemeenschap</i>			
<i>Gedeelde belastingen</i>			
Totaal PB Gemeenschap	3.029.805	3.038.777	0,30%
Art. 47 BFW			
Basisbedrag BTW zonder Lambermont	5.637.068	5.651.936	0,26%
Art. 39 BFW			
Bijkomende middelen BTW	211.487	211.809	0,15%
Art. 40 bis en 40 ter BFW			
Totaal BTW Gemeenschap	5.848.555	5.863.745	0,26%
<i>Totaal Gemeenschap</i>	<i>8.878.359</i>	<i>8.902.522</i>	<i>0,27%</i>
<i>Dotatie kijk- en luistergeld</i>			
Art. 47 bis BFW	463.871	464.477	0,13%
Totaal	13.807.942	13.841.863	0,25%

Er is een verschil van ongeveer 34 miljoen euro. Dit verschil is voornamelijk te verklaren door de gehanteerde verschillende inflatievooruitzichten voor 2003.

De afwijking in het basisbedrag zonder Lambermont en in de negatieve term bedraagt ongeveer 0,5% (beide afwijkingen compenseren elkaar) en is hierdoor evenwel niet volledig te verklaren.

In welke mate de onenigheid met betrekking tot het vaststellen van de negatieve term en van de dotatie van het kijk- en luistergeld hier meespeelt is onduidelijk.

Conclusies

De tabel hieronder geeft een samenvatting van de bedragen in de Vlaamse middelenbegrotingen (VMB) en de rijksmiddelenbegrotingen (RMB).

In duizenden euro

	2002 Aangepast (1)	2002 Afrekening (2a) (2b)	2003 Aangepast (3)	Aangepaste begroting 2003 (2a)+(3)
Vlaamse middelenbegroting	13.265.977	49.439	13.807.942	13.857.381
Totaal (1)+(2a)		13.315.416		
Rijksmiddelenbegroting	13.288.567	22.159	13.841.863	13.864.022
Totaal (1)+(2a)		13.310.726		
Vershil 2002 definitief	4.690			
Vershil 2003 aangepast			-33.921	
Vershil in aangepaste begroting 2003		-6.641		

Uit de **definitieve afrekening 2002** volgt dat met betrekking tot 2002 de federale overheid 4,69 miljoen euro minder heeft begroot dan de Vlaamse overheid.

Aangezien de door de federale overheid begrote bedragen over de jaren heen de grondslag vormen van de effectief doorgevoerde betalingen bestaat de mogelijkheid dat de Vlaamse overheid het door haar met betrekking tot 2002 begrote bedrag niet volledig zal ontvangen.

De definitieve afrekening 2002 zou moeten rekening houden met het definitief vastgestelde bedrag, uitgedrukt in prijzen 2002, van de “negatieve term” (artikel 33bis BFW) en van de “dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld” (artikel 47bis BFW). De vraag rijst of deze bedragen inmiddels definitief werden overeengekomen.

Het verdient aanbeveling de uiteindelijke vaststelling (samenstelling en parameters) van het definitieve bedrag voor een bepaald jaar van de conform de BFW verschuldigde sommen meer te formaliseren.

Uit de **aangepaste bedragen voor 2003** volgt dat de federale overheid 33,92 miljoen euro meer begroot dan de Vlaamse overheid. Deze aangepaste bedragen, in oktober bepaald aan de hand van de meest recente parameters, zijn een tussentijdse herraaming en dus niet definitief. De raming ervan door de Vlaamse overheid is dus voorzichtig.

De aangepaste bedragen 2003 vormen samen met de definitieve afrekeningen 2002 het in de aangepaste begrotingen 2003 opgenomen bedrag.

Uit de **aangepaste begrotingen 2003** (som van afrekening 2002 en aanpassing 2003) volgt dat de federale overheid 6,64 miljoen euro meer begroot dan de Vlaamse overheid. De in deze aangepaste begrotingen

opgenomen bedragen vormen de grondslag voor de effectief in 2003 door te voeren betalingen. De Vlaamse Gemeenschap zal dus in 2003 meer ontvangen dan begroot.

Het verschil in de aangepaste bedragen voor 2003 (33,92 miljoen euro) zal worden verrekend in de aangepaste Vlaamse en federale begroting van 2004 en tot gevolg hebben dat in 2004 Vlaanderen per definitie 33,92 miljoen euro minder zal ontvangen dan het in de aangepaste begroting van 2004 zal ramen.

Het hier beschreven probleem is structureel zolang het overleg tussen de overheden er niet toe leidt dat dezelfde parameters⁽¹⁰⁾ worden gebruikt.

2. Analyse per departement inclusief de overeenkomstige DAB's en VOI's

Algemeen

Inschrijving winsten Nationale Loterij zonder beslissing Vlaamse regering

Hoewel het verdelingsplan van de subsidies van het dienstjaar 2003 van de Nationale Loterij, geraamd op 34,01 miljoen euro voor de Vlaamse Gemeenschap, al bij koninklijk besluit van 8 april 2003⁽¹¹⁾ werd bepaald, heeft de Vlaamse regering tot op heden geen beslissing genomen met betrekking tot de verdeling van deze middelen binnen de Vlaamse Gemeenschap.

Sommige VOI's hebben wel middelen van de Nationale Loterij in hun begroting ingeschreven. Deze VOI's hebben dus de middelen van de Nationale Loterij geraamd zonder enige toezegging of beslissing van de Vlaamse regering.

Deze instellingen kunnen echter geen inzicht hebben in de omvang van de te verwachten middelen en moeten deze derhalve op 0 euro begroten.

¹⁰ De Algemene Toelichting bij de initiële begroting 2004, p. 17, vermeldt dat "om de onderlinge vergelijkbaarheid te vergroten werd overeengekomen dat de federale overheid en de Gemeenschappen en Gewesten bij de opmaak van hun middelenraming uitgaan van dezelfde parameters".

¹¹ Koninklijk besluit van 8 april 2003 tot bepaling van het voorlopig verdelingsplan van de subsidies van het dienstjaar 2003 van de Nationale Loterij.

2.1. Departement Algemene Zaken en Financiën

Volgens de nota van 23 juni 2003 van de ICT-manager aan de Vlaamse Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken betreffende de **gunning van het gemeenschappelijk ICT-dienstverleningsaanbod** ten behoeve van de verschillende entiteiten van de Vlaamse Overheid, gevoegd bij de notulen van de bijzondere vergadering van 25 juni 2003 van de Vlaamse regering over het nieuwe ICT-contract, zijn voor het jaar 2003 volgende ICT-kredieten nodig:

Voor het lopende contract met SBS worden de kredieten geschat op 89,80 miljoen euro.

Bovendien zijn in het kader van het initieel transitieproject nog 12 miljoen euro nodig. Dit initieel transitieproject dient zo gauw mogelijk te starten teneinde de risico's op een terugval in de ICT-dienstverlening beperkt te houden. Er wordt in voornoemde nota wel gesteld dat het hierboven aangegeven vastleggingsbedrag enkel geldig is indien de ordonnanceringsen kunnen gebeuren zoals gepland, dus in 2003 en 2004. In het geval een grotere spreiding van de ordonnanceringsen zou zijn vereist, zal de kost nog verhogen en zal er dus meer moeten worden vastgelegd.

De ingeschreven vastleggingskredieten bedragen echter slechts 96,92 miljoen euro. Het Rekenhof stelt vast dat het kredietbedrag dus lager ligt dan wat ten tijde van de gunning van het nieuwe ICT-contract werd geraamd. Een toelichting bij de aanpassing van de begroting 2003, die een verduidelijking zou kunnen geven van het vastgestelde verschil, is niet beschikbaar.

Wat betreft de investeringen voor informatica-eigendomsoverdracht IT-infrastructuur in gebruik voor het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, wordt een kredietbedrag voorzien van 25 miljoen euro. Uit de voornoemde nota blijkt dat het totale benodigde bedrag voor de overname (in 2004) 27,7 miljoen euro zou bedragen. Ook hier rijzen dus vragen naar de toereikendheid van de kredieten.

Het verdient aanbeveling toereikende kredieten te voorzien of in voorkomend geval de reden voor de afwijking duidelijk toe te lichten.

Hoewel reeds bij de eerste begrotingscontrole 2003 vaststond dat het **vernieuwd beloningsbeleid** niet zal worden uitgevoerd tijdens deze legislatuur, wordt voor dit beleid nog steeds een krediet van 2,08 miljoen euro gereserveerd. Deze kredieten kunnen dan ook worden geschrapt.

Er worden voor de salarissen en toelagen voor het personeel geen bijkomende middelen opgenomen voor het groeipad vakantiegeld en 1% loonsverhoging voor niveau C en D in uitvoering van het sectoraal akkoord 2002-2003. De budgettaire weerslag van voormelde maatregelen is daarentegen wel reeds voorzien voor het personeel van de regionale luchthavens en voor het personeel van de DAB's en de VOI's. In de toelichting wordt onvoldoende verduidelijkt hoe zonder verhoging van het algemeen weddekrediet kan worden voldaan aan deze verplichtingen.

2.2. Departement Onderwijs

Het aantal cursisten in het **onderwijs voor sociale promotie (OSP)** gaat de laatste jaren in stijgende lijn. Dit geeft aanleiding tot onderschattingen van de kredietbehoeften en bijgevolg ook tot stijgende bijkredieten voorgaande jaren. Bepaalde groepen van cursisten zijn namelijk vrijgesteld van het inschrijvingsgeld. Als compensatie voor de derving van die gelden verleent de overheid een subsidie aan de betrokken onderwijsinstellingen.

Voor de referentieperiode 1 februari 2001 tot 31 januari 2002 zijn volgens de beschikbare gegevens 0,57 miljoen euro bijkredieten nodig of 18,2% van het begrote bedrag. Daarvan zijn er inclusief de tweede aanpassing van de begroting 2003 nog maar 0,35 miljoen euro voorzien.

Gezien het reeds vermelde succes van het OSP zijn voor het begrotingsjaar 2003 meer middelen nodig dan de reële behoeften van 2002. Alsnog is dit niet het geval.

Het Rekenhof wijst erop dat voldoende bijkredieten voorgaande jaren moeten worden begroot en dat de kredieten voor het lopende jaar 2003 moeten worden opgetrokken tot een niveau dat de reële behoeften van 2003 dekt.

De **loonkredieten** voor het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de permanente vorming worden geraamd op basis van de gekende loonuitgaven 2002. Daarop wordt een aantal elementen in min en in meer gebracht. De toelichting behandelt de verschillende factoren die stijgingen en dalingen veroorzaken, maar geeft niet voor alle factoren de cijfermatige impact. Zij geeft evenmin een cijfermatig overzicht van de samenstelling van het uiteindelijk geraamde bedrag.

Het verdient aanbeveling dat in de toelichting per organisatieafdeling en per programma een cijfermatig overzicht wordt gegeven van de samenstelling van het geraamde bedrag van de loonkredieten.

2.3. Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

Ontoereikende begroting

Het totaal van de uitgavenkredieten van het **Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH)** bleef nagenoeg ongewijzigd, met name 996,63 miljoen euro ten opzichte van 996,08 miljoen euro bij de eerste aangepaste begroting 2003. De kredieten konden enkel licht toenemen door hoger geraamde eigen ontvangsten. De dotatie uit de algemene uitgavenbegroting bleef ongewijzigd behouden op 922,81 miljoen euro.

Nochtans blijkt nu al dat de kredieten voor de statutaire uitgaven voor zowel de residentiële sector als de sector van de individuele materiële bijstand ontoereikend zullen zijn. Op 3 november 2003 was al 620,25 miljoen euro uitgegeven van het voor de residentiële sector begrote krediet ad 651,49 miljoen euro (of 95,2%). Alleen aan uit te betalen voorschotten is voor de maand december nog een geraamd bedrag nodig van 55,2 miljoen euro. De betaling van maandelijkse voorschotten aan inrichtingen, tehuizen en diensten is reglementair voorzien in het besluit van de Vlaamse regering van 23 december 1987¹²). De betalingen aan de residentiële sector betreffen hoofdzakelijk personeelskosten. Het niet of met uitstel betalen van deze gelden zal in de gesubsidieerde voorzieningen voor problemen zorgen met betrekking tot de uitbetaling van de eindejaarstoelagen en de lonen van december. Daarnaast dient het VFSIPH voor het begrotingsjaar 2003 nog uitbetalingen te voorzien voor de afrekeningen als gevolg van de vaststelling van definitieve dagprijzen en voor zogenaamde tussenliggende of aanvullende voorschotten. Deze uitbetalingen kunnen worden geschat op 10 miljoen euro.

Aan het huidige betalingsritme zijn ook de kredieten voor de sector individuele materiële bijstand slechts voldoende tot maximaal half november 2003.

Zowel de kredieten voor de residentiële sector als voor de sector individuele materiële bijstand zijn limitatief. Uit de begroting van het VFSIPH blijkt immers dat de minister de begrenzing van de kredieten heeft gelinkt aan het niveau van de interne begrotingsartikels en dus niet aan de ESR-codes.

¹² Besluit van de Vlaamse regering van 23 december 1987 houdende de wijze van vereffening van de toelagen per dag toegekend voor het onderhoud en de behandeling van gehandicapten, geplaatst ten laste van het Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten.

Het VFSIPH heeft op 23 oktober 2003 een aanvraag tot kredietoverschrijding voor de residentiële sector ingediend bij de voogdijminister. Het Rekenhof wijst echter op artikel 5, lid 2, van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut dat stelt: “zo de kredietoverschrijdingen een hogere financiële Staats-tussenkomst kunnen medebrengen dan de algemene uitgavenbegroting voorziet, moeten zij vooraf door de aanneming van een overeenstemmend krediet in de algemene uitgavenbegroting worden goedgekeurd”. Hetzelfde principe werd bovendien nogmaals expliciet herhaald in artikel 24 van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap.

Gezien de (reglementair) in 2003 nog te verrichten uitgaven een hogere financiële tussenkomst uit de algemene uitgavenbegroting kunnen meebrengen is de Vlaamse regering niet gemachtigd een kredietoverschrijding van 24 miljoen euro toe te laten⁽¹³⁾.

In bijkomende orde wordt nog gewezen op het groot aantal niet-limitatieve kredieten dat in de begroting van het VFSIPH wordt ingeschreven. De figuur van “niet-limitatieve kredieten” wordt bij voorkeur beperkt tot die kredietsoorten die hetzij niet, hetzij slechts bij benadering kunnen worden geraamd. Het gebruik van niet-limitatieve kredieten holt de machtigingsfunctie van de begroting uit en ontkracht tegelijkertijd de wettelijk voorziene mogelijkheid van overdrachten tussen kredieten.

Ondanks het dreigende ruime begrotingstekort raamt het VFSIPH toch een begrotingsoverschot ad 0,17 miljoen euro.

2.4. Departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Landbouw

Voor **subsidies voor haalbaarheidsstudies met betrekking tot bouwen milieuprojecten in het buitenland** met Vlaamse betrokkenheid werd in 2002 een specifieke basisallocatie met niet-gesplitste kredieten gecreëerd.

In 2003 werd voor deze aangelegenheid een nieuwe basisallocatie met gesplitste kredieten aangemaakt en werd de oude basisallocatie pro memorie aangehouden.

Ter gelegenheid van de tweede aanpassing van de uitgavenbegroting 2003 wordt het gesplitst vastleggingskrediet tot nul herleid, maar blijft

¹³ Indien de afrekeningen niet worden uitgesteld, zou de kredietoverschrijding zelfs oplopen tot 34 miljoen euro.

het gesplitst ordonnanceringskrediet nog voor 0,58 miljoen euro behouden. Het betreffende gesplitst ordonnanceringskrediet en gesplitst vastleggingskrediet dienen bijgevolg op elkaar te worden afgestemd.

Wat het **Grindfonds** betreft, zijn de inkomsten en uitgaven onderge-
waardeerd.

Onder code 36.9 - Door de ondernemingen gestorte grindheffingen - wordt een bedrag van 10,03 miljoen euro ingeschreven, terwijl het Grindfonds in 2003, buiten de heffingen voor het tweede semester 2002 en het eerste semester 2003, achterstallen ter waarde van 9,75 miljoen euro en een afrekening met een exploitant ter waarde van 1,06 miljoen euro (samen 10,8 miljoen euro) heeft ontvangen. Het geraamde bedrag op code 36.9 is dus te laag.

Het Rekenhof dringt erop aan dat de inkomsten worden herraamd.

Wat betreft het **Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector (FIVA)** wordt een over te dragen saldo van 0,11 miljoen euro gebudgetteerd dat in de begroting 2004 van deze instelling als ontvangst is opgenomen. De vraag rijst hoe het FIVA aan dit bedrag komt en waarom de dotatie niet werd verminderd als deze instelling verwacht op 31 december een overschot te zullen hebben.

Voor het **Fonds voor het Flankerend Economisch Beleid (FFEB)** worden een aantal relatief belangrijke kredietverminderingen niet toegelicht.

In de begroting wordt zonder enige toelichting een over te dragen overschot gecreëerd van 40 miljoen euro.

De aangepaste ESR-begroting van de **Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB)** is niet in evenwicht is. De aangepaste ESR-begroting voorziet een over te dragen verlies van 16,52 miljoen euro.

De interne werkbegroting daarentegen is wel in evenwicht, zij het dat dit evenwicht wordt bereikt door een overschot van 1,67 miljoen euro op de investeringsdotatie en 0,85 miljoen euro op de tewerkstellingsprogramma's naar de algemene diensten over te dragen.

2.5. Departement Leefmilieu en Infrastructuur

Artikel 11, laatste lid, van het ontwerp van uitgavenbegroting laat toe kredieten, die tijdens de vorige begrotingsjaren op het artikel 361B5100 van de begroting van het **Minafonds** [Kapitaaluitgaven in uitvoering van de verbintenissen opzichte van de NV Vlaamse Milieuholding en subsidiëring van de gemeenten voor de aanleg van gemeentelijke riolerings (besluit van de Vlaamse regering van 1 februari 2002) en de aanvullende bijdrage aan gemeentebesturen voor de aanleg of verbetering van riolerings volgens het besluit van de Vlaamse regering van 31 maart 1993 (vroeger artikel 3.8)] waren vastgelegd, aan te wenden voor de subsidiëring van gemeentelijke rioleringsdossiers ten belope van maximaal 30,67 miljoen euro. Deze voorgestelde bepaling is in strijd met het principe van de annaliteit van de begroting.

De begroting van het **Minafonds** voorziet een ontvangstenartikel in toepassing van artikel 3, 1^e lid, 8°, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten en in het kader van de federale regelgeving met betrekking tot de financiering van de inzameling en verwerking van landbouwkrengen.

Oorspronkelijk verwees bovenvermeld artikel naar de taksen gelijkgesteld met accijnzen en geheven op een in het verbruik gebracht product wegens de schade die het aan het milieu geacht wordt te berokkenen, genaamd milieutaksen. Artikel 5 van de bijzondere wet van 13 juli 2001 tot herfinanciering van de Gemeenschappen en uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de Gewesten wijzigde echter bovenvermeld artikel 3, 1^e lid, 8°, in het registratierecht op de schenkingen onder de levenden van roerende of onroerende goederen, zodat bovenvermeld begrotingsartikel thans zonder voorwerp is.

Bovendien ontbreekt de rechtsgrond voor de ontvangsten aangaande landbouwkrengen. De toelichting specificeert evenwel niet nader om welke federale regelgeving het gaat.

De begroting van de **Vlaamse Landmaatschappij (VLM)** voorziet 3,14 miljoen euro als inkomsten onder de ESR-code 08.30. Overige interne verrichtingen, maar de VLM kan blijkbaar niet aantonen dat dit bedrag beantwoordt aan reële inkomsten.

Indien zou blijken dat deze ontvangsten voortkomen uit de verkoop van gebouwen dient de classificering te gebeuren onder de ESR-code 76.30 "Verkoop van bestaande gebouwen".

2.6. Departement Wetenschap, Innovatie en Media

Op 24 oktober 2003 heeft de Vlaamse regering beslist de oprichting van een interdisciplinair virtueel onderzoekscentrum voor breedbandtechnologie (nieuwe excellentiepool) te ondersteunen. Voor de start van dit centrum wordt in 2003 een subsidie toegekend van 1,59 miljoen euro die wordt gefinancierd, deels vanuit de departementale begroting (0,5 miljoen euro), deels vanuit de begroting van het FFEU (1,09 miljoen euro). Vanaf 2004 zou de Vlaamse regering jaarlijks 15 miljoen euro voorzien voor deze excellentiepool. Het is evenwel nog niet duidelijk vanwaar die middelen zullen komen. Het engagement van de Vlaamse regering voor het begrotingsjaar 2004 en volgende, werd immers verschoven naar een nieuwe beslissing van de Vlaamse regering. Bedoeling is dan een convenant met de excellentiepool te sluiten en om de vijf jaar een externe evaluatie te organiseren. Ervan uitgaande dat de convenant, net zoals voor andere vergelijkbare projecten, een looptijd van 5 jaar zal hebben, is - buiten de startsubsidie - 75 miljoen euro nodig. Gelet op de reeds genomen vastleggingen in 2003, zijn er hiervoor echter onvoldoende middelen beschikbaar in 2003, zelfs indien gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid tot overschrijvingen tussen de vastleggingsmachtigingen van het **IWT-Vlaanderen**. De Vlaamse regering heeft aldus een beslissing genomen op basis van een partieel dossier: de inhoudelijke doelstellingen zijn in algemene zin gekend, maar een convenant (waarin concrete afspraken contractueel worden vastgelegd), statuten en dergelijke ontbreken nog. Deze werkwijze houdt in dat een project inhoudelijk wordt goedgekeurd in 2003, maar dat de financiële implicaties ervan bijna volledig worden doorgeschoven naar het volgende begrotingsjaar, wat niet aanvaardbaar is.

De Vlaamse regering ondersteunt steeds meer en meer excellentiepolen. De financiering gebeurt ad hoc en vanuit verschillende bronnen (IWT-Vlaanderen, Hermesfonds, FFEU). Het is aangewezen dat een reglementair kader wordt uitgewerkt voor de excellentiepolen zodat de subsidiemodaliteiten uniform zouden zijn voor alle excellentiepolen.

Het Rekenhof betreurt ten slotte nog dat in de toelichting geen melding wordt gemaakt van dit project en de aanzienlijke financiële implicaties ervan.

In de begroting van het **IWT-Vlaanderen** wordt onder rubriek 03.22 reeds het over te dragen overschot naar het volgende boekjaar opgenomen (in totaal een bedrag van 1,172 miljoen euro). Dergelijke overschotten dienen in 2003 in mindering te worden gebracht van de dotaties 2003 in plaats van ze over te dragen naar 2004. Met de huidige werkwijze wordt zowel de begroting 2003 als die van 2004 vertekend, terwijl er slechts éénmaal een budgettair voordeel bestaat.